

MATIGE TOT ERNSTIGE PSORIASIS:

systemische medicatie (acitretine, ciclosporine, fumaarzuur en methotrexaat) – deel 1

Bent u 18 jaar of ouder en heeft u psoriasis? En moet u kiezen tussen verschillende medicijnen? Dan kan deze Consultkaart helpen als u en uw arts de keuze bespreken. Let op: Heeft u een actieve ernstige infectie of ernstige lever- of nierfunctiestoornis? Dan kunt u deze medicijnen niet gebruiken. Ciclosporine en methotrexaat zijn ook niet geschikt voor mensen met kanker. Bent u zwanger, wilt u zwanger worden of geeft u borstvoeding? Dan kunt u alleen ciclosporine gebruiken (onder strikte controle van uw arts). Tijdens de behandeling kunt u geen levend verzwakte vaccins toegediend krijgen. We raden u wel aan om de jaarlijkse griepvaccinatie te halen (niet nodig bij acitretine). De Consultkaart is gebaseerd op de update Richtlijn Psoriasis uit 2017.

BEHANDEL- MOGELIJKHEDEN ➔	ACITRETINE (NEOTIGASON)	CICLOSPORINE (CIQORIN, NEORAL)	DIMETHYLFUMARAAT (SKILARENCE, MAGISTRALE BEREIDING ZOALS PSO-RINOVO)	METHOTREXAAT (EBETREX, EMTHEXATE, INJEXATE, METOJECT)
Hoe werkt de behandeling?	<ul style="list-style-type: none"> - U slikt één keer per dag een pil of meerdere pillen. - De arts controleert uw bloed: vóórdat u begint, in de 2e, 4e, 8e en 16e week, daarna iedere 3 maanden. - Iedere maand leveren vrouwen urine in voor een zwangerschapstest. - U mag geen bloed doneren tijdens en tot 3 jaar na het gebruik. 	<ul style="list-style-type: none"> - U slikt twee keer per dag een pil of meerdere pillen. - De arts controleert uw bloeddruk bij ieder bezoek. - De arts controleert uw bloed: vóórdat u begint, in de 4^e, 8^e en 12^e week, daarna iedere 3-6 maanden. - De arts controleert uw urine vóórdat u begint. 	<ul style="list-style-type: none"> - U begint met een pil per dag. U krijgt een opbouw schema voor meerdere pillen per dag. Daarna slikt u meerdere pillen, verspreid over de dag. - De arts controleert uw bloed en urine: vóórdat u begint, in de 4e, 8e en 12e week, daarna iedere 3 maanden. 	<ul style="list-style-type: none"> - U slikt één keer per week meerdere pillen. Of u geeft uzelf één keer per week een injectie. De dag erna slikt u 5 tot 10 mg foliumzuur. - De arts controleert uw bloed: vóórdat u begint, voor de 4e week, in de 8e en 12e week, daarna iedere 3-6 maanden. - De arts controleert uw urine en maakt een longfoto vóórdat u begint.
Welk effect heeft de behandeling?	<ul style="list-style-type: none"> - U merkt het eerste effect na ongeveer 4 tot 8 weken.* - 25 tot 41 van de 100 patiënten merkt goed effect. ** - U kunt de pillen jarenlang blijven slikken. 	<ul style="list-style-type: none"> - U merkt het eerste effect na ongeveer 2 weken.* - 20 tot 71 van de 100 patiënten merkt goed effect.** - U kunt de pillen niet meer dan 2 jaar lang blijven slikken. 	<ul style="list-style-type: none"> - U merkt het eerste effect na ongeveer 4 weken.* - 39 van de 100 patiënten merkt goed effect.** - U kunt de pillen jarenlang blijven slikken. 	<ul style="list-style-type: none"> - U merkt het eerste effect na ongeveer 4 weken.*~ - 42 van de 100 patiënten merkt goed effect.** - U kunt de pillen of injecties jarenlang blijven gebruiken.
Wat zijn de zeer vaak voorkomende bijwerkingen, bij meer dan 10 op de 100 patiënten (>10%)?	<ul style="list-style-type: none"> - Droge huid, lippen, mond, neus en ogen (let op bij contactlenzen). - Haarverlies. - Wondjes van de huid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoge bloeddruk. - Verstoorde nierfunctie. - Verhoogd cholesterol. - Hoofdpijn. - Trillingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Daling van bepaalde witte bloedcellen. - Opgeliegers en blozen. - Buikpijn, misselijkheid, opgezette buik, diarree. 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder trek in eten, buikpijn, misselijkheid, braken, diarree. Bij injecties is dit minder. - Wondjes in mond en keel. - Verstoorde leverfunctie.
Heeft de behandeling effect op andere medicijnen of aandoeningen?	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik dit medicijn niet samen met o.a. tetracyclinen, de minipil en cholesterolverlagers (o.a. statines). - Gebruik alleen minimaal alcohol. - Vrouwen moeten 2 soorten voorbehoedsmiddelen gebruiken. En dit blijven doen tot 3 jaar erna. - Bij erythrodermatische, pustuleuze of palmoplantaire psoriasis heeft dit middel de voorkeur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik dit medicijn niet samen met o.a. grapefruitsap en St. Janskruid. Wees voorzichtig met middelen die invloed hebben op de nierfunctie (zoals NSAID's). - Dit medicijn is minder geschikt na lange tijd lichttherapie of methotrexaat. - U mag dit medicijn niet gebruiken bij een hoge bloeddruk of bij jicht. - Vrouwen mogen eventueel zwanger worden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wees voorzichtig met middelen die invloed hebben op de nierfunctie (zoals NSAID's). - Vrouwen moeten een voorbehoedsmiddel gebruiken. En dit blijven doen tot 2 weken erna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik dit medicijn niet samen met o.a. de antibiotica co-trimoxazol en trimethoprim. - U moet uw alcoholgebruik tot een minimum beperken. - Mannen en vrouwen moeten een voorbehoedsmiddel gebruiken. En dit blijven doen tot 3-6 maanden erna. - Bij arthritis psoriatica heeft dit middel de voorkeur.

*Tijd totdat er 25% reductie van de gemiddelde PASI is bereikt. **na 8-16 weken is er 75% reductie van PASI bereikt. ~effectiviteitsdata voor 10 mg, deze zijn niet voor 15 mg beschikbaar.